

Kohtla valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programm

OÜ Hendrikson & Ko

Töö nr 1490/11
Juhtekspert Pille Metspalu

Tartu 2011

Sisukord

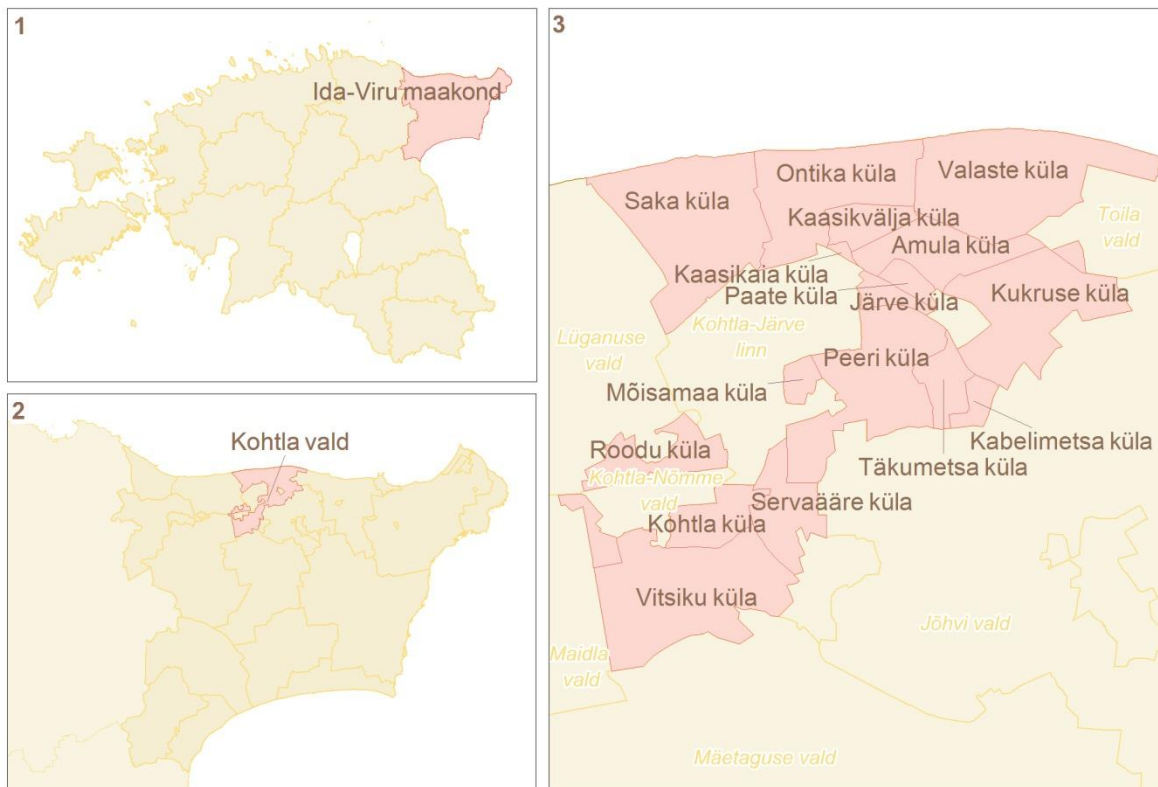
1. KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ULATUS	3
2. STRATEEGILISE PLANEERIMISDOKUMENDI ELLUVIIMISEGA EELDATAVALT KAASNEV KESKKONNAMÕJU	3
3. KSH HUVIGRUPID	5
4. KSH TULEMUSTE AVALIKUSTAMISE AJAKAVA	6
5. PROGRAMMI KOOSTANUD EKSPERDI JA STRATEEGILISE PLANEERIMISDOKUMENDI KOOSTAJA ANDMED	6
6. PROJEKTIGA SEOTUD OLEVATE PÄDEVATE ASUTUSTE SEISUKOHAD NING ÜLEVAADE KSH PROGRAMMI AVALIKUSTAMISEST	7
LISAD	9
LISA 1. KSH ALGATAMISE OTSUS	10
LISA 2. KSH PROGRAMMI AVALIKUSTAMISEST TEAVITAMINE	11
LISA 3. KSH PROGRAMMI AVALIK ARUTELU, 10.05.2011, PROTOKOLL JA OSALEJATE NIMEKIRI	14

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus

Keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) teostatakse Kohtla valla üldplaneeringule. Üldplaneeringu koostamine ja KSH algatati 02.03.2011 Kohtla Vallavolikogu otsusega nr 56. Kohtla valla üldplaneeringu eesmärgiks on lähtuvalt säästvast ja tasakaalustatud arengust valla ruumilise arengu põhimõtete kujundamine. Üldplaneeringuga kujundatakse Kohtla valla ruumilise arengu põhimõtted, tehakse ettepanek maa-alade tsoneerimiseks, määratakse maade üldised kasutamise- ja ehitustingimused, detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud ning kavandatakse teiste planeerimisseadusest tulenevate eesmärkide täitmine. Keskkonnamõju hindamise eesmärk on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasnaeda koostatava üldplaneeringu elluviimisega ning analüüsida kavandatava maakasutuse alternatiive.

Strateegilise planeerimisdokumendiga hõlmata ala – Kohtla valla territoorium – paikneb Ida-Viru maakonna põhjaosas, ümbritsetes Kohtla-Järve linna põhja, ida ja lõuna poolt (skeem 1).

Skeem 1: Kohtla valla paiknemine Eestis ja Ida-Viru maakonnas ja Kohtla valla asustusüksused.

2. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

Keskkonnamõju strateegilisel hindamisel vaadeldakse üldplaneeringu elluviimisega kaasnevaid mõjusid keskkonnale, et maksimaalselt tagada laiemate keskkonnaaspektide arvestamine üldplaneeringu lahenduses. Hindamise käigus

täpsustatakse võimaliku mõju iseloom ja ulatus järgmiste keskkonnamõju komponentide loikes:

1. Looduskeskkond
 - geoloogiline ehitus;
 - maastik;
 - veestik;
 - taimkate;
 - loomastik;
 - kaitstavad loodusobjektid (sh Natura 2000 alad);
2. Tehiskeskkond
 - tehniline infrastruktuur;
 - maakasutus;
 - liikluskorraldus;
3. Sotsiaalne keskkond
 - sotsiaalne infrastruktuur;
 - visuaalne mõju;
 - ajaloo- ja kultuurimälestised;
 - inimese tervis (müra, õhusaaste);
 - inimese vara.

Kohtla valla üldplaneeringu lähteseisukohtade koostamise käigus on selgunud järgmised aspektid, mis eeldatavasti vajavad eritähelepanu ka keskkonnamõju strateegilisel hindamisel:

- mõju põhjaveele ja selle kaitstusele;
- mõju kaitsealustele objektidele ja aladele, kaitstavate väärtuste säilimisele, sh pöörates tähelepanu Ontika maastikukaitseala kaitse-eeskirjast tulenevatele piirangutele;
- mõju oluliste maastikuliste väärtuste säilimisele;
- mõju puhkamisvõimalustele, pidades silmas nii kohalik elanike kui ka sise- ja välituristide vajadusi;
- mõju inimese tervisele ja heaolule, pöörates tähelepanu olemasolevate olulise keskkonnamõjuga objektide mõjualasse ning raudteede mõjualasse kavandatava maakasutuse iseloomule ja kasutustingimustele, sh arvestades Kohtla-Järve linna välisõhu üldkvaliteediga;
- mõju inimese varale, pöörates tähelepanu altkaevandatud alade kasutamise võimalustele ja sellega seotud riskidele ning üleujutuse ohuga alade paiknemisele;
- mõju maavarade kättesaadavusele ja kasutamisevõimalustele.

Mõjude hindamisel lähtutakse nii keskkonnamõju komponendikesksest lähenemisest (üldplaneeringu elluviimise mõju keskkonnale) kui ka hinnatakse keskkonnast enesest tulenevaid mõjusid. Hindamisel kasutatakse keskkonnamõju hindamise üldist metoodikat, valides ning täpsustades töö käigus sobivaimad hindamismeetodeid vastavalt kerkivale vajadusele (eeldatavalt kasutatavad hindamismatriksid, võtmetegurite kaalumise jne). Hindamisel arvestatakse ka väljastpoolt planeeringuala tulenevate oluliste mõjudega ning mõjude kumuleerimisega.

Planeeringulahenduse alternatiividena käsitletakse maakasutuse erinevaid arengusuundi ja võimalikke alternatiivvariante.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes kirjeldatakse loodus-, tehis- ja sotsiaal-majanduslikule keskkonnale avaldatava otsese ja kaudse, negatiivse ja positiivse mõju iseloomu, suurust, ulatust, esinemise tõenäosust ja kestvust. Hindamise tulemusena tehakse ettepanekud negatiivse mõju vältimiseks ja/või leevendavate meetmete kasutamiseks kavandatava tegevuse elluviimisel. Töö käigus täpsustatakse ka piiriülese mõju esinemise võimalikkus. Käesoleval ajal ei näe KSH töögrupp ette riigipiiriülese mõju esinemist.

Keskkonnamõju hindamise ja üldplaneeringu koostamise käigus toimub piirkonnaga tutvumine looduses, kasutatakse olemasolevaid planeeringute, uuringute ja muude allikate materjale. Töö teostamisel võetakse arvesse avalikkuse ettepanekud ning tuuakse välja nendega arvestamise või mitteamvestamise põhjendused.

3. KSH huvigrupid

Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu, on esialgsel andmetel (KSH programmi koostamise ajal) esitatud alljärgnevas tabelis.

Isik või asutus	Mõju ja/või huvi
Ida-Viru Maavalitsus	Avalike huvide kaitsja maakonna tasandil, ÜP järelevalve teostaja
Kohtla Vallavalitsus	Kohaliku arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja kohalikul tasandil, ÜP algataja, koostaja ja kehtestaja
Toila Vallavalitsus Jõhvi Vallavalitsus Mäetaguse Vallavalitsus Kohtla-Nõmme Vallavalitsus Maidla Vallavalitsus Lüganuse Vallavalitsus Kohtla-Järve Linnavalitsus	Kohaliku arengu edendajad ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsjad kohalikul tasandil
Riigimetsa Majandamise Keskus	Riigimetsa majandaja ja loodussõbraliku turismiteenuse arendaja
Kultuuriministeerium (Muinsuskaitseamet)	Arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja riiklikul tasandil
Sotsiaalministeerium (Terviseameti Ida talitus)	Arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja riiklikul tasandil
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (Maanteeameti Ida regioon)	Arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja riiklikul tasandil
Põllumajandusministeerium (Põllumajandusameti Ida-Viru keskus)	Arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja riiklikul tasandil
Keskkonnaministeerium (Maapõue osakond, Maa-amet)	Planeeringu kooskõlastaja ehk riigi huvide kaitsja maapõue (maavarade) kasutamise ja kaitse osas
Keskkonnaameti Viru regioon	KSH järelevalvaja huvi ja funktsioon on tagada protsessi vastavus seaduse nõuetele
Keskkonnainspektsioon	looduskeskkonna ja -varade kasutamise alane järelevalve
Ida-Eesti Päästkeskus	Päästetegevuse korraldamine ja kriisireguleerimine Ida- ja Lääne-Virumaal
Eesti Keskkonnaühenduste Koda	Keskkonnakaitse edendamine
Piirkonna elanikud ja laiem avalikkus	On huvitatud maksimaalselt kõrge kvaliteediga keskkonnast
AS EVR Infra	Haldab ja arendab raudteevõrku
AS Põlevkivi Raudtee	Haldab ja arendab raudteevõrku kaevanduste piirkonnas

Isik või asutus	Mõju ja/või huvi
VKG Kaevandused OÜ	Kaevandab põlevkivi Sompka kaevanduses
Eesti Energia Kaevandused AS	Kaevandab põlevkivi Sompka kaevanduses ja Vanaküla karjääris

KSH käigus asjaolude selgumisel võib mõjutatavate ja/või huvitatud isikute ja asutuste nimekiri täieneda. Huvigruppidega tehakse koostööd vastavalt *planeerimisseaduse* § 16 ja 17-le.

4. KSH tulemuste avalikustamise ajakava

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise prognoositav ajakava on esitatud alljärgnevas tabelis.

Strateegilise keskkonnamõju hindamise etapp	Aeg
KSH algatamine	02.03.2011
KSH programmi koostamine	märts 2011
KSH programmi avalik arutelu ja selle eelnev avalik väljapanek (vähemalt 14 päeva), sh seisukohtade küsimine pädevatelt asutustelt	aprill-mai 2011, avalik arutelu toimub 10.05.2011
KSH programmi heakskiitmine Keskkonnaameti Viru regiooni poolt	mai-juuni 2011
KSH aruande koostamine	juuli-detsember 2011
KSH aruande avalik arutelu ja sellele eelnev avalik väljapanek – ühildatakse planeerimisettepaneku avalikustamisega	eeldatavalt kevad 2012
KSH aruande heakskiitmine Keskkonnaameti Viru regiooni poolt	eeldatavalt juuni 2012

5. Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed

Üldplaneeringu koostamise korraldaja on:

Kohtla Vallavalitsus

Järve küla 2-10
Kohtla vald 30331
Ida-Viru maakond

KSH aruande koostaja on:

Hendrikson&Ko OÜ

Raekoja plats 8
51004 Tartu

Töörühm

Üldplaneeringu osakonna juhataja, projektijuht
Planeerimisspetsialist
Looduskeskkonna spetsialist
Sotsiaal-majandusliku keskkonna spetsialist
Kartograaf

Pille Metspalu
Marika Pärn
Riin Kutsar
Laura Uibopuu
Ülli Reimets

Töörühma koosseisu võidakse töö käigus vajadusel täiendada.

KSH projektijuht Pille Metspalu omab keskkonnamõju strateegilise hindamise õigust (vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus §34 lg 3), sest:

- On omandanud kõrghariduse inimgeograafias (sh ruumiline planeerimine ja keskkonnakorraldus) Tartu Ülikoolis. Omab teadusmagistri kraadi inimgeograafias.
- Omab planeerimis- ja arendusalast kogemust alates aastast 1999, planeeringute keskkonnamõju strateegilise hindamisega tegelenud alates aastast 2005.
- Õpingud Tartu Ülikoolis sisaldasid planeerimisalast koolitust 40 tunni ulatuses.
- Ekspert tunneb keskkonnamõju strateegilise hindamise põhimõtteid, protseduuri ja hindamisega seotud õigusakte.

6. Projektiga seotud olevate pädevate asutuste seisukohad ning ülevaade KSH programmi avalikustamisest

Vastavalt *keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* § 36 lõikele 3 peab keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamisel sisu osas seisukohta küsima olenevalt strateegilise planeerimisdokumendi iseloomust Sotsiaalministeeriumilt, Kultuuriministeeriumilt, Keskkonnaministeeriumilt, Keskkonnaametilt, Kaitseministeeriumilt, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt, Siseministeeriumilt ja nende valitsemisalas tegutsevatelt valitsusasutustelt, maavalitsuselt, kohaliku omavalitsuse organilt ning teistelt asjaomastelt asutustelt.

Käesoleva programmi koostamise käigus küsiti seisukohti Kohtla Vallavalitsuselt, planeeringuala naaberomavalitsustelt, Ida-Viru Maavalitsuselt, Keskkonnaameti Viru regioonilt, Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas olevalt Terviseameti Ida talituselt, Kultuuriministeeriumi valitsemisalas olevalt Muinsuskaitseametilt, Keskkonnaministeeriumi Maapõue osakonnalt, Põllumajandusministeeriumi valitsemisalas olevalt Põllumajandusameti Ida-Viru keskuselt, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas olevalt Maanteeameti Ida regioonilt, Siseministeeriumi valitsemisalas olevalt Ida-Eesti Päästkeskuselt.

Seisukohad KSH programmi sisu osas esitasid Jõhvi Vallavalitsus, Ida-Eesti Päästkeskus, Keskkonnaministeerium ja Keskkonnaameti Viru regioon. Valdavalt ei sisaldanud esitatud seisukohad ettepanekuid KSH programmi sisuliseks täiendamiseks. Jõhvi Vallavalitsus teatas, et nõustub programmi sisuga; Ida-Eesti Päästkeskus juhtis tähelepanu ohtlikele ja suurõnnetuse ohuga ettevõtetele ning nende ohualadele, esitas täiendavaid andmeid; Keskkonnaministeerium juhtis tähelepanu vajadusele täiendada KSH programmi ülevaatega ametkondade seisukohtadest. Keskkonnaameti Viru regioon juhtis tähelepanu vajadusele arvestada Ontika maastikukaitseala kaitseeskirjast tulenevate piirangutega, kanda joonistele reoveekogumise, kanalisatsiooni ja maaparandusinfrastruktuurid koos sanitaarkaitsealade ja kujadega ning vajadusele pöörata mõjude hindamisel tähelepanu Kohtla-Järve linna välisõhu üldkvaliteedile. KSH programmi täiendati tulenevalt Keskkonnaameti Viru regiooni kirjast ning mõjude hindamisel eritählepanu vajavate aspektide hulgas toodi eraldi välja Ontika maastikukaitseala ja Kohtla-Järve linna välisõhu teema.

KSH programmi avalikustamisest teavitati kirjalikult KSH huvigruppe ning laiemat avalikkust, vastavalt *keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* § 37-le.

Avaliku väljapaneku jooksul (25.04 - 09.05.2011) ettepanekuid ega kommentaare ei laekunud.

KSH programmi ja üldplaneeringu lähteseisukohtade avalik arutelu toimus 10.05.2011 kell 16 Järve noortekeskuses. Arutelul osales 9 inimest. Täpsema ülevaate arutelul käsitletud teemadest leiab selle protokollist, lisa 3. Avaliku arutelu tulemuste põhjal täiendati KSH programmi ptk 2 eeldatavalt eritähelepanu vajavate aspektide punkti „mõju inimese varale“. Nimetatud punkti alla lisati ülejutatavate alade paiknemine kui tähelepanu vajav aspekt. Ettepaneku selle teema lisamiseks tegi avalikul arutelul E. Kagarov Kohtla Vallavalitsusest.

Avalikustamise tulemuste alusel täiendatud KSH programm esitati heakskiitmiseks Keskkonnaameti Viru Regionile.

LISAD

Lisa 1. KSH algatamise otsus

Lisa 2. KSH programmi avalikustamisest teavitamine

Lisa 3. KSH programmi avaliku arutelu protokoll ja osalejate nimekiri

